# Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om ungdomspolitik på Vestbalkan som led i innovationsdagsordenen for Vestbalkan

**(Initiativudtalelse)**

(2022/C 443/06)

Ordfører: **Ionuț SIBIAN**

Medordfører: **Andrej ZORKO**

| | |
|---|---|
| Plenarforsamlingens beslutning | 20.1.2022 |
| Retsgrundlag | Forretningsordenens artikel 52, stk. 2 |
| | Initiativudtalelse |
| Kompetence | Sektionen for Eksterne Forbindelser |
| Vedtaget i sektionen | 9.6.2022 |
| Vedtaget på plenarforsamlingen | 13.7.2022 |
| Plenarforsamling nr. | 571 |
| Resultat af afstemningen | |
| (for/imod/hverken for eller imod) | 165/2/1 |

## 1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) anerkender fremskridtene inden for udviklingen af fornuftige ungdomspolitiske rammer og opfordrer regeringerne i partnerlandene på Vestbalkan til at investere yderligere i evidensbaserede ungdomspolitikker, som tager hånd om udfordringerne inden for ungdomsudvikling. EØSU mener, at det — for at sikre en vellykket bæredygtig udvikling i lokalsamfundene — er afgørende, at udviklingen af institutioner, programmer og politikker tager udgangspunkt i de unges syn på menneskelig udvikling. EØSU er desuden overbevist om, at tilstrækkelige og gennemsigtige budgetbevillinger til ungdomspolitisk udvikling er en forudsætning for at fremme positive forandringer og forbedre situationen for de unge.

1.2. EØSU opfordrer de nationale regeringer på Vestbalkan til at følge EU's centrale ungdomspolitiske dokumenter, fremme udviklingen af nationale ungdomspolitikker og sikre, at unge kan deltage i udformningen af politikker.

1.3. EØSU mener, at systematisk indsamling af data af høj kvalitet, som tager højde for ungdomsaspektet, er en forudsætning for politikker og støtteforanstaltninger vedtaget på et informeret grundlag for unge, især sårbare grupper. Især bør systemet for indsamling og behandling af data vedrørende den sociale dimension af unges deltagelse forbedres væsentligt ([1]).

1.4. Med hensyn til bekæmpelse af fattigdom og forbedring af kvaliteten af uddannelse mener EØSU, at det er vigtigt at inddrage arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer for at sikre en bredere reform med henblik på at forbedre de unges sociale rettigheder og udsigter. Arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer bør spille en større rolle i dialogen om sociale og økonomiske reformer. Direkte støtte fra EU skal sikre, at der tages hensyn til arbejdsmarkedsparternes og civilsamfundsorganisationernes holdninger.

1.5. EØSU opfordrer til en styrkelse af EU's programmer og regionale strukturer med henblik på at nå ud til flere unge på Vestbalkan ved at give dem muligheder for uddannelse, mobilitet, frivilligt arbejde og beskæftigelse.

([1]) Youth Participation Index 2020, Ana and Vlade Divac Foundation, s. 31.

1.6. EØSU opfordrer til øget fokus på erhvervsuddannelse ved at kombinere lærlingeordninger med akademisk undervisning på gymnasie- og universitetsniveau. EØSU mener, at tæt samarbejde mellem politiske beslutningstagere på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet og erhvervslivet skal fremmes, og at der bør fokuseres mere på færdigheder end på kvalifikationer.

1.7. EØSU bifalder meddelelsen om en økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan, hvori Kommissionen opfordrer til forbedring af arbejdsmarkedsdeltagelsen, især blandt unge og kvinder, ugunstigt stillede grupper og minoriteter, navnlig romaer. Gennemførelsen af planen bør maksimere fordelene for de unge.

1.8. EØSU opfordrer til, at ungdomsgarantien gennemføres på Vestbalkan i overensstemmelse med Rådets henstilling om styrkelse af ungdomsgarantien ([2]).

1.9. Med henblik på gennemførelse af en ungdomsgaranti på Vestbalkan opfordrer EØSU til at øge kapaciteten i de offentlige arbejdsformidlinger og deres personale i landene i regionerne.

1.10. EØSU henleder opmærksomheden på betydningen af samarbejde mellem de forskellige partnere, hvis problemerne med ungdomsarbejdsløshed skal løses. Der bør etableres partnerskaber på tværs af alle forvaltningsniveauer, mellem udbydere af tjenesteydelser inden for ungdomsgarantien og relevante interessenter, såsom arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og erhvervsuddannelsesinstitutioner, ungdomsorganisationer og andre civilsamfundsorganisationer.

1.11. EØSU mener, at der bør sættes fokus på og ydes støtte til kapacitetsopbygning blandt arbejdsmarkedets parter og udviklingen af social dialog og kollektive forhandlinger for at modvirke usikre ansættelsesforhold og forbedre jobkvaliteten. EØSU opfordrer også arbejdsmarkedets parter på Vestbalkan til både på nationalt plan og sektorplan aktivt at inddrage unge i alle deres aktiviteter, herunder de kollektive overenskomstforhandlinger.

1.12. I lyset af de muligheder, som det europæiske ungdomsår 2022 giver, er EØSU overbevist om, at tilgangen med at tage hånd om de udfordringer, som unge står over for, og bringe Europa tættere på de unge ikke kun bør være forbeholdt unge i EU. Den bør også finde anvendelse på unge fra alle landene på Vestbalkan.

1.13. EØSU opfordrer EU og vores partnere fra Vestbalkan til i tråd med EU-strategien for unge at indføre et redskab til konsekvensanalyse for unge, den såkaldte ungdomstest. Denne ungdomstest vil sikre, at der tages hensyn til de unge i den politiske beslutningsproces, og den vil gøre det muligt at skabe mere målrettede politikker og identificere eventuelle afbødende foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå negative konsekvenser for de unge.

1.14. EØSU mener, at regeringerne i partnerlandene på Vestbalkan bør gøre en indsats for at gøre regionalt samarbejde til en politisk prioritet. Unionen bør, når den støtter denne omstilling og fremmer regionalt samarbejde som en politisk prioritet, støtte Vestbalkan i bestræbelserne på at identificere centrale områder og veje til at fremme forandringer for borgerne i alle lande på Vestbalkan, navnlig for de unge.

1.15. Konklusionerne fra topmødet mellem EU og Vestbalkan i Berlin i 2021 som led i Berlinprocessen ([3]) fremhæver behovet for at styrke ungdomsorganisationer og -netværk. EØSU opfordrer Kommissionen til yderligere at undersøge metoder til at støtte relevante ungdomsstrukturer, f.eks. nationale ungdomsråd og ungdomsparaplyorganisationer på Vestbalkan, på regionalt niveau, og dermed give mulighed for ungdomspolitisk dialog.

([2]) Rådets henstilling af 30. oktober 2020 om en bro til job — styrkelse af ungdomsgarantien og erstatning af Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 372 af 4.11.2020, s. 1).

([3]) Topmødet mellem EU og Vestbalkan som led i Berlinprocessen, Berlintopmødet i 2021, formandskabets konklusioner.

1.16. EØSU mener, at der skal gøres en større indsats for at styrke de unges politiske uddannelse og repræsentation, både gennem almindelig politik og gennem ungdomsstrukturer, f.eks. nationale, lokale eller kommunale ungdomsråd. EØSU opfordrer derfor EU-institutionerne til at støtte Vestbalkan yderligere i bestræbelserne på at øge de unges deltagelse.

1.17. EØSU glæder sig over, at innovationsdagsordenen for Vestbalkan omfatter yderligere tiltag til at støtte deres deltagelse i alle EU's programmer inden for forskning, innovation, uddannelse, kultur, ungdom og sport. I lyset af den positive sammenhæng mellem mobilitet med henblik på uddannelse eller erhvervsuddannelse og unges deltagelse i samfundet og i politik kan en yderligere indsats i denne henseende sikre øget deltagelse og engagement blandt unge.

1.18. EØSU gentager, at unge har stor betydning for Vestbalkans fremtid, og at det derfor er vigtigt at træffe konkrete foranstaltninger til at gøre regionen til et sted med fremtidsudsigter og muligheder for unge, som får dem til at blive og trives ([4]). Det er yderst vigtigt at sikre rettidig inddragelse af unge i udformningen og gennemførelsen af sociale og politiske forandringer.

## 2. **Indledning**

2.1. Ifølge Eurostat ([5]) er der i alt omkring 3,6 mio. unge på Vestbalkan, som udgør omkring 21 % af den samlede befolkning. Kosovo (*) har den højeste andel unge (26,29 % af den samlede befolkning), fulgt af Albanien (23,4 %), Bosnien-Hercegovina (20,37 %), Nordmakedonien (20,32 %), Montenegro (19,49 %) og Serbien (16,8 %). Forholdet mellem mænd og kvinder blandt unge er omtrent det samme i alle partnerlandene på Vestbalkan, hvor der er en lidt større andel mænd blandt unge — 51,16 % af de unge er mænd, og 48,84 % er kvinder på Vestbalkan ([6]).

2.2. Partnerlandene på Vestbalkan har gjort væsentlige fremskridt i bestræbelserne på at etablere og konsolidere deres ungdomspolitiske rammer yderligere ved at vedtage relevante love, strategier og handlingsplaner. Der er dog endnu ikke udviklet et fuldt ud funktionelt ungdomssystem, som sikrer, at unge effektivt får indflydelse på og engagerer sig og deltager i beslutningsprocessen. Der er flere svagheder — fra bredere politiske problemer og manglende vilje til at prioritere unge som en interinstitutionel politik på tværs af sektorer til meget specifikke vanskeligheder inden for den systematiske overvågning og evaluering af udviklingen og gennemførelsen af ungdomspolitikken, dataindsamling og offentliggørelse ([7]).

2.3. Hvis unges trivsel skal fremmes, bør der også sættes fokus på at beskytte børns rettigheder. Bæredygtige politiske foranstaltninger i denne henseende fremmer børns trivsel og fremmer desuden en fornuftig overgang til ungdom og tidligt voksenliv.

## 3. **Udvikling af menneskelig kapital**

3.1. Uddannelsesniveauet og uddannelsernes relevans er afgørende for unges beskæftigelsesmuligheder, karriereudvikling og sociale integration i samfundet. Der er dog stadig mangler i uddannelsessystemet med hensyn til at opfylde alle studerendes behov og give unge dimittender relevante kvalifikationer. Utilstrækkelig eller ineffektiv sammenhæng med andre politikområder, såsom beskæftigelse, økonomi, sociale tjenester og social beskyttelse, gør, at mange børn og unge risikerer at forlade skolen for tidligt eller at opleve social udstødelse og fattigdom ([8]).

([4]) Endelig erklæring fra det 8. civilsamfundsforum for det vestlige Balkan.
([5]) Faktabladet »Basic figures on Western Balkans and Turkey, Factsheet«, 2022-udgaven.
(*) Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.
([6]) Det Regionale Samarbejdsråd, *Mapping of Youth Policies and Identification of Existing Support and Gaps in Financing of Youth Actions in the Western Balkans — Comparative report*, januar 2021, s. 4.
([7]) Det Regionale Samarbejdsråd, *Mapping of Youth Policies and Identification of Existing Support and Gaps in Financing of Youth Actions in the Western Balkans — Comparative report*, januar 2021, s. 4.
([8]) Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF), *Unlocking Youth Potential in South Eastern Europe and Turkey: Skills development for labour market and social inclusion*, 2020.

3.2. For at opbygge en dynamisk økonomi er det nødvendigt, at Vestbalkan investerer i viden og udvikling af unges kvalifikationer. Reformer af uddannelsessystemet er afgørende for at fremme udvikling ([9]). Landene på Vestbalkan skal stadig gøre en indsats for at forbedre deres præstationer og sikre, at unge erhverver grundlæggende færdigheder, og de skal indhente efterslæbet i forhold til EU.

3.3. Udvandring fra Vestbalkan har været et problem længe og skyldes økonomiske, sociale og institutionelle problemer, der truer regionens udviklingsmuligheder. Udvandringen vil sandsynligvis fortsætte i det meste af regionen i den umiddelbare fremtid, men det bør ikke hindre vedtagelsen af passende politikker til at fastholde de unge i området. Folk vælger at flytte af mange forskellige årsager, men ofte som følge af vanskeligheder med at opnå høj livskvalitet for dem selv og deres familie, hvis de bliver i regionen. Hjerneflugt reducerer regionens menneskelige kapital, som er nødvendig for økonomisk vækst, mens den eksisterende sociale infrastruktur ikke formår at forbedre levevilkårene for dem, der bliver i regionen. Der skal også træffes passende foranstaltninger på national plan for at vende »hjerneflugten« til »hjernemobilitet«.

3.4. Udvandring er stadig en central problematik for de fleste lande på Vestbalkan, eftersom den påvirker de økonomiske, sociale og politiske udsigter for en region, der stadig i økonomisk henseende er bagud i forhold til EU. Det er svært at opgøre det nøjagtige samlede antal personer, der har forladt regionen. Data ([10]) viser, at folk stadig forlader regionen. I perioden 2012-2018 forlod gennemsnitligt 155 000 personer om året regionen til fordel for et OECD-land. Alene i 2018 lå tallet på 175 000 ([11]).

3.5. Ud over udsigten til en bedre økonomi i udlandet har undersøgelser også fremhævet den vigtige rolle, som troværdige offentlige institutioner af høj kvalitet spiller som motiverende faktor for udvandring. En IMF-analyse ([12]) (2016) viste, at mens alle typer migranter søgte bedre økonomiske muligheder i udlandet, blev mere højtuddannede personer også motiveret til at flytte som følge af den institutionelle kvalitet i hjemlandet (korruption og nepotisme i forbindelse med jobsøgning), og mere lavtuddannede personer blev også tiltrukket af de mere omfattende og mere pålidelige systemer for sociale ydelser i udlandet ([13]). Et højt korruptionsniveau i regionen er afgørende for migrantstrømmene ud af landene, som forværres af det forhold, at 63 % af borgerne i regionen ikke har tillid til retsvæsenet og lovgivningsmyndigheden ([14]).

3.6. Unge i regionen har et stort ønske om at flytte til udlandet for at få bedre muligheder, hvilket bevirker, at der er en stor andel af unge i de samlede udvandringstal. I Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien og Albanien ønsker 50 % af de unge eksempelvis at bo og arbejde i udlandet i en periode på over 20 år, hvilket indikerer et potentielt betydeligt tab på lang sigt for regionens demokratiske og økonomiske fremtid ([15]). Det store antal unge, der flytter væk fra Vestbalkan, skyldes især de unges manglende mulighed for at få en uddannelse af høj kvalitet (og de begrænsede økonomiske muligheder efter færdiggjort uddannelse), som får mange til at søge uddannelsesmuligheder i udlandet. I 2018 tog 6 % af de studerende i universitetsalderen i regionen deres uddannelse i udlandet (EU-gennemsnittet lå på 3 %).

---

([9]) Resultatet af OECD's program for international elevevaluering (PISA-programmet) for 2018 viser omfattende underpræstation (elever, der ikke kan klare niveau 2 på PISA-skalaen inden for læsning, matematik og naturfag) inden for vigtige færdigheder i næsten alle landene på Vestbalkan.

([10]) Europarådets Udviklingsbank: Social Infrastructure in the Western Balkans- Increasing the region's economic resilience, enhancing human capital and counteracting the effects of brain drain, november 2021.

([11]) Nøjagtigheden af tallene for migrationsstrømmene på Vestbalkan er forbundet med forskellige problemer, der begrænser muligheden for omfattende sammenligninger mellem landene.

([12]) Emigration and Its Economic Impact on Eastern Europe, 2016.

([13]) De sociale ydelser i landene på Vestbalkan har spredt dækning, og udbetalingen af ydelser kan være forsinket.

([14]) Det Regionale Samarbejdsråd, Balkan Barometer 2020: Public Opinion Survey.

([15]) Lavric, Tomanovic, & Jusic, FES *Youth Study Southeast Europe* 2018/2019.

3.7. Vestbalkans sociale infrastruktur fremmer ikke i tilstrækkelig grad regionens evne til at udvikle og opretholde en robust menneskelig kapital, især i forbindelse med udstrømningen af menneskelig kapital i form af hjerneflugt. De fleste landes uddannelsessektorer mangler finansiering og ressourcer, hvilket fører til suboptimal adgang til uddannelse og suboptimale uddannelsesresultater. De utilstrækkelige uddannelsesresultater gør, at man ikke opnår de nødvendige kvalifikationer, som de fremtidige generationer har brug for, hvis de skal opfylde de eksisterende virksomheders behov og bidrage til udviklingen af nye virksomheder.

3.8. Optimering af værdien af den menneskelige kapital er afgørende for at øge konkurrenceevnen og bekæmpe arbejdsløshed. I dag har arbejdsstyrken brug for en række færdigheder, der kan overføres, tilpasningsevne og iværksætterånd, og den skal have tilstrækkelig social sikring.

3.9. De nuværende uddannelsessystemer og pensa skal reformeres og styrke den unge generations beskæftigelsesegnethed ved at fremme erhvervsuddannelse, digital uddannelse og iværksætterfag.

3.10. De unges iværksætterkapacitet bør fremmes. De politiske beslutningstagere bør sikre et gunstigt miljø for, at unge kan starte deres egen virksomhed og blive iværksættere, og støtte og sikre lettere adgang til finansiering for nystartede virksomheder.

3.11. I en verden i rivende udvikling er det afgørende at bekæmpe klimaændringer og udvikle nye forretningsmodeller, forsknings- og innovationskapacitet og nye teknologiske løsninger med henblik på den grønne omstilling. I denne henseende er det vigtigt at øge antallet af unge, især unge kvinder, med færdigheder inden for STEM-fag (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik) og digitale færdigheder.

3.12. Den grønne omstilling transformerer eksisterende job, ødelægger visse typer job og skaber nye job, der kræver nye grønne og digitale færdigheder. Uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemet skal tilpasses til den voksende efterspørgsel efter nye kvalifikationer. Uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer bør tilpasses til virksomhedernes skiftende behov og den dobbelte grønne/digitale omstilling.

## 4. **Udfordringer for ungdomsbeskæftigelsen på Vestbalkan**

4.1. De vigtigste udfordringer i politikken vedrørende ungdomsarbejdsløshed i regionen er: koordinering mellem interessenter på forskellige forvaltningsniveauer og inden for forskellige politiske områder (beskæftigelse, uddannelse, boliger, sundhedstjenester), svagheder med hensyn til kvaliteten af uddannelsessystemer og mangler med hensyn til undervisning i de færdigheder, der er nødvendige på arbejdsmarkedet, manglende effektivitet i jobsøgningsprocessen, som fører til manglende overensstemmelse mellem efterspurgte og udbudte kvalifikationer og langvarige overgange mellem skole/universitet og arbejde, udbredelsen af usikre ansættelsesforhold i visse sektorer, det begrænsede udbud af job for unge, manglende børnepasningsfaciliteter til fremme af kvinders tilbagevenden til arbejdsmarkedet og det høje niveau af uformel beskæftigelse.

4.2. Unge på Vestbalkan er ugunstigt stillet på arbejdsmarkedet i regionen. I 2020 lå beskæftigelsen for aldersgruppen 15-24 år på under 27 % i hele Vestbalkan, mens ungdomsarbejdsløsheden for aldersgruppen 15-24 år lå på over 26 % (sammenlignet med blot 16,8 % i EU-27 for samme aldersgruppe) og på næsten 50 % i Kosovo ([16]).

4.3. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET), for aldersgruppen 15-24 år ligger gennemsnitligt på 23,7 % på Vestbalkan, fra 15,9 % i Serbien til 37,4 % i Kosovo. Til sammenligning ligger den på blot 11,1 % i EU for samme aldersgruppe ([17]).

4.4. Langtidsledighed rammer næsten to tredjedele af de unge arbejdsløse i Nordmakedonien, Bosnien-Hercegovina og Kosovo og to tredjedele af de arbejdsløse unge kvinder i Montenegro.

([16]) Det Regionale Samarbejdsråd, *Study on Youth Employment in the Western Balkans* 2021.
([17]) Det Regionale Samarbejdsråd, *Study on Youth Employment in the Western Balkans* 2021.

4.5. Erhvervsfrekvensen for unge var også lavere end i EU og havde store kønsbestemte forskelle, hvilket delvist er udtryk for manglen på børnepasningsfaciliteter for unge mødre, der ønsker at komme ind på arbejdsmarkedet. De kønsbestemte forskelle kommer også til udtryk i unge kvinders beskæftigelsesfrekvens, som ligger lavere end unge mænds beskæftigelsesfrekvens overalt i regionen. I de lande, hvor ungdomsarbejdsløshedstallene er højest (Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Nordmakedonien og Serbien), er ungdomsarbejdsløsheden blandt kvinder højere end blandt mænd. I Albanien og Montenegro ligger ungdomsarbejdsløshedstallene derimod lavere for kvinder end for mænd, som det også er tilfældet i EU.

4.6. Unge befinder sig i en usikker situation på arbejdsmarkedet. Der er i alle økonomier i regionen en højere andel af unge i midlertidige ansættelsesforhold end i EU, især i Kosovo og Montenegro, hvor over tre fjerdedele af unge i arbejde har denne type kontrakt, mens det er tilfældet for over halvdelen i Serbien. Usikre ansættelsesforhold som disse kan påvirke arbejdstagerens trivsel og økonomiernes produktivitet i negativ retning.

4.7. Det bør prioriteres at opfylde de unges behov, ikke mindst i lyset af det høje antal personer, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse. Behovet for foranstaltninger baseret på EU's ungdomsgaranti skal fremhæves, så meget desto mere i krisetider. Det vil bidrage til at give unge mulighed for beskæftigelse, videreuddannelse, lærlingepladser eller praktikophold og dermed sikre løsninger og udsigter for unge og bidrage til at bekæmpe hjerneflugt.

## 5. **Unge på Vestbalkan som vigtigt drivkraft bag regionalt samarbejde og fremme af europæisk integration**

5.1. Velstanden og konvergensen med EU bør bygge på principperne om inklusivitet, tillid og samarbejde. EØSU påpeger, at regeringerne på Vestbalkan ved at stræbe efter reformer og gennemførelse af investeringsplaner med EU som drivkraft har forpligtet sig til de europæiske kerneværdier demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder samt forsoning ([18]).

5.2. EØSU er enig i, at regionalt samarbejde på Vestbalkan er afgørende for udvidelsesprocessen og bør styrkes yderligere for at fremme omstilling. Et troværdigt tiltrædelsesperspektiv er den vigtigste tilskyndende faktor og drivkraft bag omstilling i regionen. Det er et vigtigt redskab til fremme af demokrati, retssikkerhed og respekt for de grundlæggende rettigheder, som også er de vigtigste drivkræfter for økonomisk integration og et væsentligt grundlag for fremme af regional forsoning og stabilitet ([19]).

5.3. EØSU anerkender, at der er iværksat flere vigtige europæiske og regionale initiativer i de seneste år, navnlig for Vestbalkan, for at bringe regionen tættere på EU, men også for at styrke samarbejdet mellem unge. EU er fortsat regionens vigtigste strategiske partner og yder finansiering og støtte via forskellige programmer (IPA, Erasmus+ osv.). Derudover blev det regionale kontor for ungdomssamarbejde (RYCO), som bygger på det vellykkede fransk-tyske ungdomskontor, lanceret i 2016 for at fremme en ånd af forsoning og samarbejde mellem de unge i regionen ved hjælp af ungdomsudvekslingsprogrammer.

5.4. RYCO spiller en vigtig rolle i at øge samarbejdet og forsoningen mellem unge på Vestbalkan. EU's støtte til at strømline det regionale samarbejde mellem unge, som et vigtigt element i opnåelsen af fred og stabilitet i regionen, har været afgørende. De unges rolle i at sikre fremskridt i regionen bør ikke kun styrkes gennem RYCO's indsats.

5.5. Den europæiske ungdomshovedstad er en titel, der tildeles af Det Europæiske Ungdomsforum. Titlen skal give unge indflydelse, fremme de unges deltagelse og styrke den europæiske identitet i byerne. I 2022 er den europæiske ungdomshovedstad Tirana. Under sloganet »Activate Youth« er det primære mål med titlen at tilskynde til aktiv deltagelse med fokus på de unges behov, nu og i fremtiden. Programmet omfatter aktiviteter, som skal fremme frivilligt arbejde, give ungdomsorganisationerne indflydelse og skabe netværk og samspil mellem unge fra hele Europa.

([18]) REX/184 — Endelig erklæring fra det 8. civilsamfundsforum for det vestlige Balkan, s. 3.
([19]) EUT C 220 af 9.6.2021, s. 88.

5.6. Stærkere samarbejde og gensidige læringsaktiviteter arrangeret af EU-institutioner og ungdomspolitiske interessenter på Vestbalkan i fællesskab bør fremme den vellykkede gennemførelse af innovationsdagsordenen for Vestbalkan yderligere.

5.7. Indsatsen for at inddrage Vestbalkan i EU's ungdomsprogrammer bør koordineres med RYCO's igangværende programmer. EØSU opfordrer Kommissionen til at bistå Vestbalkan i at undersøge metoder til at etablere nye intraregionale mobilitetsordninger.

6. **En stærkere stemme til de unge fra Vestbalkan**

6.1. EU's politiske dagsorden med hensyn til innovationsdagsordenen for Vestbalkan er at fremme evidensbaseret politisk beslutningstagning ([20]). Pålidelige og gennemsigtige statistikker er et stort ønske fra EU til alle landene i førtiltrædelsesfasen ([21]).

6.2. EU-strategien for unge for 2019-2027 har til formål at fremme alle unges inklusive demokratiske deltagelse i de demokratiske processer og samfundet, inddrage dem aktivt, fremme unges repræsentation på lokalt, regionalt og nationalt niveau og undersøge og fremme brugen af innovative og alternative former for demokratisk deltagelse, f.eks. digitale demokratiske værktøjer ([22]).

6.3. EU's ungdomsdialog er en veletableret ordning for dialog mellem unge og beslutningstagere. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om at tage udgangspunkt i denne ordning og indføre den i det regionale samarbejde på Vestbalkan for at sikre, at der tages højde for de unges og ungdomsorganisationernes holdninger og behov, når de ungdomspolitiske prioriteter fastlægges. Derudover bør eksisterende deltagelsesprocesser og -mekanismer på Vestbalkan, som vedrører unge, tilskyndes og fremmes.

6.4. Ifølge Youth Participation Index ([23]) er unge på Vestbalkan stadig væsentligt underrepræsenterede i det politiske liv. Nye data viser, at et stort flertal (78 %) mener, at unge bør have større politisk indflydelse ([24]).

6.5. EØSU bakker i høj grad op om unges inddragelse i beslutningsprocessen vedrørende spørgsmål, som påvirker dem. Ud over den enkeltes deltagelse spiller ungdomsorganisationer en vigtig rolle i at fremme unges synspunkter på det politiske, økonomiske og sociale område. Derfor er det som understreget i forordningen om IPA III og udvidelsesmetoden nødvendigt at bemærke betydningen af finansiering og støtte til civilsamfundsorganisationer for at imødekomme unges behov.

6.6. Samfundsøkonomisk status og uddannelse betragtes som vigtige parametre for enkeltpersoners tilbøjelighed til at stemme eller engagere sig politisk på anden vis. Statistiske analyser på regionalt niveau tegner et generelt billede af samfundsøkonomiske uligheder i de unges engagement på Vestbalkan ([25]).

Bruxelles, den 13. juli 2022.

Christa SCHWENG
*Formand*
*for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg*

([20]) En dagsorden for Vestbalkan vedrørende innovation, forskning, uddannelse, kultur, ungdom og sport.
([21]) Kommissionen — Kapitler i EU-retten/forhandlingskapitler.
([22]) Engagement, Netværk, Mobilisering: En ny EU-strategi for unge (COM(2018) 269 final).
([23]) Youth Participation Index 2020, Ana and Vlade Divac Foundation.
([24]) FES (2019), Jusic, *Political alienation of a precarious generation,* s. 5.
([25]) FES (2019), Jusic, *Political alienation of a precarious generation,* s. 5.